

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
1.1.1 Kauppanimi
HARDENER 008 7640
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
008 7640
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
1.2.1 Käyttötarkoitus
Maalaustyö
Tuotteen kuvaus: Kaksikomponenttisen polyuretaanimaalin kovete
Vain teolliseen ja ammattikäyttöön. Tuotetta ei ole tarkoitettu kuluttajakäyttöön.
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja
Tikkurila Oyj
Postiosoite PL 53
Postinumero ja -toimipaikka 01301 VANTAA
Puhelin (09) 857 71
Telefax (09) 8577 6936
- 1.3.4 Käyttöturvallisuustiedotteesta vastaa**
Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu, e-mail: productsafety@tikkurila.com
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
1.4.1 Numero, nimi ja osoite
Tikkurila Oyj, Ympäristö ja turvallisuus: (09) 857 71; Myrkytystietokeskus: (09) 471 977

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
67/548/EEC - 1999/45/EC
Xi; R10-43-67-52/53
- 2.2 Merkinnät**
67/548/EEC - 1999/45/EC
Xi Ärsyttävä
- R-lausekkeet**
R10 Syttyvä.
R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
R52/53 Haitallista vesielioille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
- S-lausekkeet**
S23 Vältettävä liuotinhöyryn/ruiskutussumun hengittämistä.
S38 Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.
S24 Varottava kemikaalin joutumista iholle.
S36/37 Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
S29 Ei saa tyhjentää viemäriin.
- Sisältää:**
Butyyliasetaatia ja alifaattista polyisosyanaattisideainetta
- Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset**
Sisältää isosyanaattisideainetta. Noudata käyttöturvallisuustiedotteen ohjeita.
- 2.3 Muut vaarat**
Muita vaaroja ei ole tiedossa.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

3.2 Seokset				
Vaaraa aiheuttavat aineosat				
CAS-numero	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
28182-81-2	500-060-2	Alifaattinen polyisosyanaattisideaine	50 - 75 %	Xi; R43
123-86-4	204-658-1	Butyyliasettaatti	25 - 50 %	-; R10-66-67
64742-95-6	265-199-0	Liutobensiini, kevyt aromaattinen	1 - 5 %	Xn, N; R10-37-65-66-67-51/53
64742-94-5	265-198-5	Liutobensiini, raskas aromaattinen	1 - 5 %	Xn, N; R65-66-67-51/53
108-65-6	203-603-9	2-Metoksi-1-metyylietyyliasettaatti	1 - 5 %	-; R10
822-06-0	212-485-8	Heksametyyleeni-1,6-di-isosyanaatti	< 0,5 %	T; R23-36/37/38-42/43

3.3 Muut tiedot
 Liutobensiini, kevyt aromaattinen ja Liutobensiini, raskas aromaattinen: sisältää bentseeniä vähemmän kuin 0,1 p-%.
 Katso ylläolevien R- ja H-lausekkeiden täydellinen teksti kohdasta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET

- 4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**
 Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.
- 4.1.2 Hengitys**
 Liian suurelle liuotepitoisuudelle altistunut henkilö siirretään raittiiseen ilmaan ja pidetään levossa ja lämpimänä. Jos hengitys on vaikeutunut, annetaan teko hengitystä tai happea ja viedään lääkärinhoitoon.
- 4.1.3 Iho**
 Tuotteen saastuttamat vaatteet riisutaan. Iho pestään vedellä ja saippualla tai sopivalla ihonpuhdistusaineella. Älä käytä liuottimia tai ohenteita.
- 4.1.4 Roiskeet silmiin**
 Poistetaan mahdolliset piilolinssit ja huuhdellaan silmiä välittömästi runsaalla puhtaalla vedellä vähintään 15 minuuttia silmäluomia auki pitäen. Tarvittaessa lääkärinhoitoon.
- 4.1.5 Nieleminen**
 Jos on vahingossa nieltä tuotetta, huuhdellaan suu vedellä (vain jos henkilö on tajuissaan) ja otetaan välittömästi yhteyttä lääkäriin. Pidetään henkilö levossa. Ei saa oksennuttaa.
- 4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**
 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
- 4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**
 Ei ole.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1 Sammutusaineet**
- 5.1.1 Sopivat sammutusaineet**
 Käytetään alkoholia kestäväää vaahtoa, hiilidioksidia, jauhetta tai vesisumua.
- 5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä**
 Sammutukseen ei tule käyttää voimakasta vesisuihkua.
- 5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**
 Palossa muodostuu tiheää, mustaa savua. Hajoamistuotteille altistuminen voi aiheuttaa vaaraa terveydelle. Sopiva hengityssuojain voi olla tarpeen.
- 5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
 Jäähdytetään paloalueella olevia suljettuja astioita vedellä. Estetään sammutusvesien pääsy viemäriin tai vesistöihin.

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Tupakointi, kipinöivät työt, hitsaus tms. vahinkopaikan läheisyydessä keskeytettävä välittömästi. Vältettävä liuotehöyryjen hengittämistä ja huolehdittava alueen tuuletuksesta. Vältettävä ihokosketusta tuotteen kanssa. Noudata kohdissa 7 ja 8 annettuja ohjeita henkilönsuojaimista.
- 6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Tuotetta ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.
- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Vuotanut neste imeytetään hiekkaan tms. imevään materiaaliin. Jätteet kerätään ongelmajätteenä hävittämistä varten. Likaantunut alue pestään sopivalla puhdistusaineella. Sopiva seos jäämien vaarattomaksi tekemiseen on esim. vesi (45 osaa) / etanoli tai isopropanoli (50 osaa) / ammoniakki (5 osaa, tilavuusosina). Tämä seos on palavaa. Palamaton vaihtoehto on natriumkarbonaatti (5 osaa) / vesi (95 osaa) -seos (tilavuusosina). Jäteastioita ei saa sulkea ilmatiiviisti muutamaan päivään hiilidioksidin muodostumisen vuoksi.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Katso myös kohdasta 13 ohjeet jätteiden käsittelystä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Henkilöiden, joilla on ollut astmaa, allergioita tai kroonisia tai toistuvia hengityselinsairauksia, ei pitäisi työskennellä isosyanaattipitoisten tuotteiden kanssa. Liuotehöyryt ovat ilmaa raskaampia ja voivat muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen. Liian korkeiden liuotehöyrypitoisuuksien muodostumisen estämiseksi käyttöpaikalle järjestetään riittävä ilmanvaihto. Tupakointi, avotulen teko, kipinöivät työt ja hitsaus käyttöpaikan lähistöllä on kielletty. Suojataan lämmönlähteitä. Ruiskumaalauslaitteiston, sekoitusastioiden ym. maadoituksesta maadoitusjohtimin tulee huolehtia staattisen sähkön muodostumisen estämiseksi. Käytettävä kipinöimättömiä työkaluja. Käsittely järjestetään siten, että ihokosketus tuotteeseen ja roiskeet silmiin voidaan välttää. Vältettävä höyry-, ruiskutussumun ja hiontapölyn hengittämistä. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty tuotetta käsiteltäessä. Suojattava kosteudelta ja vedeltä. Kosteuden vaikutuksesta astioihin muodostuu hiilidioksidia, joka voi aiheuttaa suljettuun astiaan painetta. Noudatettava varovaisuutta avattaessa aiemmin avattua astiaa uudelleen.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Varastoidaan kuivassa, hyvin tuulettuvassa viileässä paikassa, erossa lämmönlähteistä ja suorasta auringonvalosta. Eristettävä sytytyslähteistä. Tupakointi kielletty. Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä vahvoista emäksistä ja hapoista, amiineista, alkoholeista ja vedestä. Pakkaus pidetään tiiviisti suljettuna.
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
Ei ole.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
- 8.1.1 HTP-arvot**
Butyyliasettaatti	150 ppm (8 h)	200 ppm (15 min)
Heksametyyleeni-1,6-di-isosyanaatti (HDI)	0,035 mg/m ³ (15 min)	
Liuotinbenssiini, kevyt aromaattinen	100 mg/m ³ (8 h)	
Liuotinbenssiini, raskas aromaattinen	100 mg/m ³ (8 h)	
2-Metoksi-1-metyylietyliasettaatti	50 ppm (8 h)	100 ppm (15 min)
	iho	

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

8.1.2 Muut tiedot

HTP = Haitalliseksi tunnetut pitoisuudet 2009

Iho = Aine voi imeytyä ihon läpi.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Henkilöiden, joilla on ollut astmaa, allergioita tai kroonisia tai toistuvia hengityselinsairauksia, ei pitäisi työskennellä isosyanaattipitoisten tuotteiden kanssa.

Huolehdittava työpisteen riittävästä tuuletuksesta. Jos yleisilmanvaihto ei ole riittävä, on järjestettävä tehokas kohdepoisto tai, jos mahdollista, suoritettava työ ruiskumaalauskaapissa tai vastaavassa tarkoitukseen suunnitellussa tilassa. Ruiskutettaessa on käytettävä eristävää suojainta (raitisilma- tai paineilmahuppua tms.), vaikka ilmanvaihto olisi hyvä.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Ruiskumaalauksessa on käytettävä eristävää suojainta (raitisilma- tai paineilmahuppua tms.). Jos ilmanvaihto on riittävä, niin muissa työvaiheissa kuin ruiskutuksessa eristävä suojain voidaan korvata yhdistelmäsuodattimella AP (kaasu/hiukkassuodatin).

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Käytettävä hyväksytyjä kemikaalisuojakäsineitä.

Suojavoiteet voivat auttaa suojaamaan kemikaalille alltiina olevia ihoalueita, mutta niitä ei saa käyttää, jos kemikaalia on jo joutunut iholle.

Suojakäsineet tulee vaihtaa säännöllisesti. Noudata käsinevalmistajan antamia ohjeita käsineiden käytöstä, säilyttämisestä, huollosta ja vaihtamisesta. Sopiva suojakäsinemateriaali on esim:

nitriilikumi (roiskesuojaksi),
fluorikumi (roiskesuojaksi),
monikerroslaminaatti (läpäisy aika > 480 min.)
PVC- tai luonnonkumihanskoja ei suositella.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Käytetään silmien- tai kasvonsuojainta.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Käytettävä tarkoitukseen sopivaa suojavaatetusta.

Tarvittaessa käytetään antistaattista suojavaatetusta, joka on valmistettu luonnonkuidusta tai lämpöä kestävästä tekokuidusta.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****9.1.1 Olomuoto**

Viskoosi neste, voimakas haju

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue 123 - 128 °C *)

9.1.7 Leimahduspiste 23 °C *)

9.1.10 Räjähdysominaisuudet

9.1.10.1 Alempi räjähdysraja 1,2 til-% *)

9.1.10.2 Ylempi räjähdysraja 7,5 til-% *)

9.1.11 Höyrynpaine 1,3 kPa (20 °C) *)

9.1.13 Suhteellinen tiheys 1,1

9.1.14 Liukoisuus (liukoisuudet)

9.1.14.1 Vesiliukoisuus Ei liukene

9.2 Muut tiedot

Suhteellinen haihtuvuus (BuAc=1) : 1,0 *)

*) = Butyyliasetaatti

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

- 10.1 Reaktiivisuus**
Katso kohta 10.5.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Stabiili suositelluissa säilytys- ja käsittelyolosuhteissa (katso kohta 7).
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Katso kohta 10.5.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Liuotehöyryt voivat suljetussa tai huonosti tuulettuvassa tilassa muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen. Korkeissa lämpötiloissa saattaa vapautua haitallisia hajoamistuotteita.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä vahvoista emäksistä ja hapoista, amiineista ja alkoholeista. Reagoi amiinien ja alkoholien kanssa kehittäen lämpöä. Reagoi veden kanssa kehittäen hiilidioksidia. Kosteuden vaikutuksesta suljetuissa astioissa muodostuu painetta.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Palaessa ja korkeassa lämpötilassa -esim. hitsattaessa tai polttoleikattaessa maalattua pintaa- voi vapautua haitallisia hajoamistuotteita, kuten typen oksideja, isosyanaattiyhdisteitä, syaanivetyä ja hiilimonoksidia.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Tuotteelle ei ole tehty toksikologisia testejä.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Pisara-altistuminen hengitysteitse ja ihokosketus voi aiheuttaa allergiaa. Isosyanaattipitoiset tuotteet voivat aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä ja/tai herkistymistä ja astmankaltaisia oireita. Isosyanaateille herkistyneet henkilöt saattavat saada oireita jo hyvin alhaisista, työhygieeniset raja-arvot alittavista pitoisuuksista lähtien. Toistuva altistuminen voi aiheuttaa pysyviä vaikutuksia hengityselimissä.
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Hengitysaltistus: Pitkäaikainen altistuminen tuotteesta haihtuville liuotehöyryille tai ruiskutussumulle suurina pitoisuuksina voi aiheuttaa hengityselimien ja limakalvojen ärsytystä sekä vaikuttaa haitallisesti munuaisiin, maksaan ja keskushermostoon. Oireita tästä voivat olla päänsärky, huimaus, väsymys, lihasteikkous, uneliaisuus ja ääritapauksissa tajunnan menetys.
Ihokosketus: Toistuva ja pitkäaikainen ihokosketus poistaa ihoa suojaavan rasvakerroksen ja aiheuttaa ärsytysihottumaa ja imeytymistä ihon läpi. Roiskeet voivat aiheuttaa silmien ärsytystä ja ohimeneviä vaurioita.
Nieleminen: Nieleminen voi aiheuttaa pahoinvointia, ripulia ja oksentelua.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**
Liuotinbensiini, kevyt aromaattinen: LC50 = 1-10 mg/l, kalat, äyriäiset, levät (arvio); myrkyllistä
Liuotinbensiini, raskas aromaattinen: LL50 = 18 mg/l, kirjolohi, 96 h; haitallista
- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.2.1 Biologinen hajoavuus**
Liuotinbensiini, kevyt aromaattinen: 78 %, 28 vrk; nopeasti hajoavaa
Liuotinbensiini, raskas aromaattinen: 58 %, 28 vrk; hajoavaa
- 12.3 Biokertyvyys**
Liuotinbensiini, kevyt aromaattinen: oktanoli/vesi jakaantumiskerroin log Pow = 3,7-4,5 (arvio)
Liuotinbensiini, raskas aromaattinen: oktanoli/vesi jakaantumiskerroin log Kow = 3,3-4,9
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Ei tiedossa.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
Ei tiedossa.

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Tuotteelle ei ole tehty ekotoksikologisia testejä. Maalituotteita tulee aina käsitellä huolellisesti, eikä niitä saa päästää maaperään, viemäriin tai vesistöön.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät****Hävitettävä tuote:**

Jätteet kerätään ja hävitetään voimassa olevan ympäristölainsäädännön, -lupien ja paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Nestemäinen jäte tulee toimittaa ongelmajätteiden keräilypiesteeseen tai muualle vastaavaan paikkaan ongelmajätteenä käsiteltäväksi. Nestemäisen jätteen EWC jättekoodi esim. 08 01 11 (maali- ja lakkajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita). Liuotinvapaa, kovettunut maali- ja maalausjäte voidaan yleensä toimittaa kaatopaikalle.

Pakkausjäte:

Tyhjät, kuivat myyntipakkaukset voidaan toimittaa järjestettyyn pakkausten kierrätykseen tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa yleiselle kaatopaikalle.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1263
14.2	Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi	maalin kaltainen aine paint related material
14.3	Kuljetuksen vaaraluokka	3
14.4	Pakkausryhmä	III
14.5	Ympäristövaarat	Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi kuljetussäännösten mukaan.
14.6	Erityiset varotoimet käyttäjälle	Ei tiedossa.
14.7	Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti	Ei tiedossa.
14.8	Muita tietoja	EmS: F-E,S-E

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1	Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö	Ei tiedossa.
15.2	Kemikaaliturvallisuusarviointi	Ei ole tehty.

16. MUUT TIEDOT

16.5	Kohdissa 2 ja 3 mainittujen R-lausekkeiden ja/tai vaaralausekkeiden (H-lausekkeiden) koko teksti	
	R10	Syttävää.
	R23	Myrkyllistä hengitettynä.
	R36/37/38	Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
	R37	Ärsyttää hengityselimiä.
	R42/43	Altistuminen hengitysteitse ja ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
	R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
	R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
	R52/53	Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
	R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

HARDENER 008 7640

Päiväys: 29.6.2011

Edellinen päiväys: 4.4.2008

R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.8 Lisätiedot

Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) liitteen II (EU) N:o 453/2010 mukaisesti.

Tiedot perustuvat tämänhetkiseen tietämykseen ja voimassaoleviin kansallisiin ja EU-säädöksiin.

Käyttöturvallisuustiedote antaa ohjeita tuotteen turvalliseen käyttöön ja käsittelyyn. Sen tietoja ei tule käsittää takuiksi tuotteen teknisistä ominaisuuksista.

Lisätietoja:

Tikkurila Oyj, Tuoteturvapalvelu

Puh. (09) 857 71

Fax (09) 8577 6936

E-mail: productsafety@tikkurila.com

Allekirjoitus

d2/niear